

Warszawa, 21 stycznia 2014 r.

Stanowisko
Krajowej Rady Radców Prawnych do oświadczenia Senatora Rafała Muchackiego
złożonego na 64. posiedzeniu Senatu RP w dniu 6 listopada 2014 r.
(pismo Marszałka Senatu RP z dnia 12 listopada 2014 r. BSP/043-64-2772-
KRRP/14)

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż podstawę ustalenia wysokości opłat związanych z decyzją w sprawie wpisu na listę radców prawnych i aplikantów radcowskich stanowi art. 60 pkt 11 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2014 r., poz. 637 ze zm.). Przedmiotowa delegacja nie zawiera wytycznych w zakresie treści aktu podstawowego, co ewentualnie mogłoby stanowić punkt odniesienia do określenia wysokości ustalanej przez Krajową Radę Radców Prawnych opłaty czy też sposobu, w jaki powinna następować jej kalkulacja, oparta obecnie o założenia i kryteria, które zostaną wskazane poniżej.

Obecnie wysokość opłaty za decyzję w sprawie wpisu na listę radców prawnych określa § 4 ust. 1 pkt 1 Uchwały Nr 144/ VII/2010 KRRP z dnia 17 września 2010 r. jako 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, a zatem uzależniając ją od dynamicznie zmieniającego się wskaźnika, jaki jest ustalany na mocy odrębnych przepisów, co każdorazowo powoduje urealnienie opłaty w odniesieniu do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Podkreślenia wymaga, iż wysokość opłaty za wpis na listę radców prawnych była już przedmiotem zainteresowania m. in. Rzecznika Praw Obywatelskich oraz jego licznych wystąpień kierowanych do Krajowej Rady Radców Prawnych w tej sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do ukształtowania sposobu kalkulacji opłaty na zasadach określonych w cytowanej wyżej uchwale Krajowej Rady Radców Prawnych. Znajdują one odzwierciedlenie oraz uzasadnienie we wnioskach wynikających z przeglądu przeprowadzonego przez Komisję Finansowaną KRRP, który kompleksowo objął analizę realnych wydatków i kosztów ponoszonych na ten cel przez poszczególne okręgowe izby

radców prawnych, obejmujących koszty posiedzeń komisji oraz rady, w tym diety i wynagrodzenia ich członków, doręczeń uchwał i akt osobowych, w tym do ministerstwa sprawiedliwości, wynagrodzenia pracowników izb przy pracach związanych z przygotowaniem dokumentacji, w oparciu o którą dokonuje się analizy spełnienia przez osobę ubiegającą się o wpis przesłanek, jak również przechowywania i archiwizacji związanej z prowadzonym postępowaniem dokumentacji.

Dodatkowo zagadnienie opłat związanych z wejściem do zawodów adwokata i radcy prawnego a konkurencji było również przedmiotem głębokich analiz, a następnie raportu Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta sporządzanego przez Departament Analiz Rynku. Stwierdza się w nim m.in., że różnice pomiędzy opłatami pobieranymi od egzaminowanych aplikantów radcowskich oraz pozostałych osób również nie osiągają tak znaczącego poziomu, jak w przypadku niektórych izb adwokackich, co pozwala sądzić, iż ograniczanie dostępu do zawodu lub eksploatacja ekonomiczna nowych adeptów nie były celem samorządu radcowskiego (*vide s. 43*).

W kontekście powyższego nie sposób zgodzić się z konstatacją, że zakres czynności wykonywanych przez rady okręgowych izby radców prawnych oraz powoływane w tym celu komisje do spraw wpisów, podejmowanych w związku z dokonywaniem wpisów na listę radców prawnych jest znikomy. Już sam ciężar gatunkowy decyzji w przedmiocie wpisu, rozstrzygający o istotnych prawach (w tym do wykonywania zawodu) ubiegających się o wpis kandydatów, a zwłaszcza jej zaskarżalność oraz kontrola prowadzona przez ministra sprawiedliwości, powoduje, iż wydanie decyzji nie stanowi czynności materialno-technicznej, ograniczającej się li tylko do przygotowania projektu uchwały właściwej rady. Z tych względów ocena przesłanki rękojmi należytego wykonywania zawodu nie jest oparta na jakimkolwiek domniemaniu, a stanowi przedmiot dokładnego badania i pogłębionej analizy w odniesieniu do każdej osoby ubiegającej się o wpis, m.in. w oparciu o wystawione w toku odbywania aplikacji opinie, w tym przez patrona i osoby, u których realizowane były praktyki. To właśnie konieczność podjęcia trudu dokonania powyższych ocen powoduje potrzebę odbywania posiedzeń komisji oraz rady, podczas których dokonywane są analizy akt osobowych

aplikantów ubiegających się o wpis na listę radców prawnych, zaś ilość aplikantów determinuje czas poświęcany na wnikliwe dokonanie tych wszystkich czynności.

W kontekście określania wysokości opłaty pobieranej przez organy samorządu radcowskiego za wpis na listę radców prawnych przedstawienia oraz analizy wymaga również kształtowanie się wysokości analogicznych opłat pobieranych przez inne samorzady, i tak:

- art. 52 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym stanowi, iż podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany wnieść, z tytułu wpisu na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, opłatę w wysokości nieprzekraczającej 50 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy, która w 2014 roku wynosiła 1.500,- zł;
- § 7 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2002 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia listy rzeczników patentowych, wzoru legitymacji rzecznika patentowego oraz wysokości opłat od wniosku o wpis na listę rzeczników patentowych stanowi, iż od wniosku o wpis na listę rzeczników patentowych jest pobierana na rachunek Urzędu Patentowego opłata (stanowiąca dochód budżetu państwa) w wysokości 10% najniższego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie Kodeksu pracy;
- § 1 ust. 1 Uchwały nr 115/2011 Krajowej Rady Doradców Podatkowych z dnia 26 lutego 2011 r. w sprawie określenia wysokości i terminu uiszczenia opłaty za wpis na listę doradców podatkowych, podjęta na podstawie znowelizowanego art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2008 r. Nr 73, poz. 443 ze zm.) stanowi, iż Krajowa Rada Doradców Podatkowych pobiera opłatę za wpis na listę doradców podatkowych w wysokości 900 zł, natomiast zgodnie z § 1 Uchwały nr 267/2010 Krajowej Rady Doradców Podatkowych z dnia 7 września 2010 r. w sprawie określenia wysokości i terminu uiszczenia opłaty za wpis do rejestru osób prawnych uprawnionych do wykonywania doradztwa

podatkowego opłata za dokonanie wpisu do rejestru osób prawnych uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego wynosi 8.000 zł.

Analiza powyżej wskazanych wartości prowadzi do wniosku, iż kwota 1.008,- zł pobierana obecnie za wpis na listę radców prawnych, jawi się jako określona przez organy samorządu radcowskiego na porównywalnym poziomie, nieodbiegającym od innych opłat mających za przedmiot wpisy na listy umożliwiające podjęcie oraz wykonywanie zawodów regulowanych.